

ETHIEK

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2020

Versie module: -

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Systematische Theologie

Studiepunten: 3 EC | 84 studie-uren

Inhoud

Bij christelijke theologie is niet alleen *wat* geloofd moet worden, maar ook *hoe* geleefd moet worden onderwerp van reflectie. Binnen de christelijke ethiek vindt deze reflectie op moraliteit en zedelijk gedrag op systematische wijze plaats. Het vak Ethiek vormt een introductie op deze reflectie en welke plek deze inneemt binnen een breder bijbels en theologisch raamwerk.

Aandacht wordt gegeven aan de verschillende methoden voor het analyseren van een moreel vraagstuk, waarbij gebruik zal worden gemaakt van een specifiek ethisch model. Verder zal er reflectie plaatsvinden op de verschillende filosofische, theologische en culturele achtergronden waartegen een moreel probleem kan worden afgezet en welke zaken vanuit die achtergronden de ethische reflectie beïnvloeden.

Leerdoelen

Kennisverwerving

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof ben je bekend met de volgende woorden en begrippen en kunt deze kort omschrijven:

ethiek, moraliteit, zeden, bijbelse ethiek, christelijke ethiek, beschrijvende ethiek, normatieve ethiek, bijzondere ethiek, meta-ethiek, persoonlijke en sociale ethiek, gevolgenethiek, principe-ethiek, deugden-ethiek, waarde-ethiek en personalisme, theocentrische ethiek, premoderniteit, moderniteit, postmoderniteit, wereldbeeld, Wesleyaanse quadrilateral, ijsbergmodel, doelethiek, situatie-ethiek, idealisme, tragiekmodel, compromismodel.

Inzicht

Na afronding van dit vak heb je inzicht in:

- de werking van culturele, filosofische en theologische invloeden op de benadering en doordenking van een moreel vraagstuk;
- de manier waarop de Bijbel normatief kan functioneren binnen de ethische reflectie en voor welke valkuilen men waakzaam dient te zijn;

Vaardigheid

- de diverse manieren waarop een ethisch vraagstuk kan worden benaderd en hoe deze al dan niet complementair aan elkaar kunnen zijn;
- welke morele aspecten er in een situatie of vraagstuk kunnen meespelen en hoe deze een plek krijgen in de ethische reflectie.

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kun je:

- een moreel vraagstuk analyseren en op evenwichtige wijze bespreken;
- in enige mate met behulp van bijbelse gegevens de ethische reflectie aansturen en onderbouwen;
- de morele crisis cultuurhistorisch duiden en de uitdagingen voor de christelijke ethiek hierin verwoorden;
- de verschillende manieren waarop een ethisch vraagstuk benaderd wordt analyseren en onderbouwd evalueren;
- een moreel vraagstuk vanuit verschillende invalshoeken benaderen, beoordelen en initieel beantwoorden;
- op methodisch verantwoorde wijze een ethisch dilemma aanpakken en verwerken.

Attitude

Gedurende het vak is er bij je een bewustwording op gang gekomen van de complexiteit van morele vraagstukken en heb je geleerd in het omgaan hiermee een houding van zorgvuldigheid en afgewogenheid te betrachten.

Toetsing

A-niveau: Schriftelijk of digitaal tentamen over H. 1-3, 8-12 van het boek *Verlangen naar het goede* (zie onder).

B-niveau: Schrijven van een paper over een ethisch dilemma of een complex ethisch onderwerp naar keuze. Het onderwerp mag zijn ontleend aan de eigen professionele of persoonlijke praktijk, maar dient theoretisch te worden verdiept, op basis van (wetenschappelijke) literatuur over het gekozen onderwerp in relatie tot (christelijke) ethiek. Enkele eisen:

- Je leest en bestudeert Nullens, H. 1-3, 10-12.
- In de paper verwerk je de verschillende centrale concepten van Nullens.
- In de paper reflecteer je op het onderwerp vanuit de vier invalshoeken uit *Verlangen naar het goede*.
- Je gaat in de paper 'in gesprek' met minstens één boek over het gekozen onderwerp in relatie tot (christelijke) ethiek.

Literatuur

Verplichte literatuur

Nullens, Patrick. 2006. *Verlangen naar het goede: Bouwstenen voor een christelijke ethiek*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Aanbevolen literatuur

Arrington, Robert L. 1998. *Western Ethics: An Historical Introduction*. Malden, MA: Blackwell.

Douma, J. 1999. *Grondslagen Christelijke ethiek*. Kampen: Kok.

Gill, Robin. 2006. *A Textbook of Christian Ethics*, 3rd ed. London: T&T Clark.

Grenz, Stanley J. 1997. *The Moral Quest: Foundations of Christian Ethics*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.

Plomp, R. 2016. *Nederlander met de Nederlanders. Een positieve, orthodoxe visie op homoseksualiteit, wetenschap en vrouwelijke leiders*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief.

Rae, Scott B. 2009. *Moral Choices: An Introduction to Ethics*, 3rd ed. Grand Rapids, MI: Zondervan.

Stassen, Glen H. and David P. Gushee. 2003. *Kingdom Ethics: Following Jesus in Contemporary Context*. Downers Grove, IL: IVP Academic.

Wells, Samuel en Ben Quash. 2010. *Introducing Christian Ethics*. Chichester: Wiley-Blackwell.

_____. 2010. *Christian Ethics: An Introductory Reader*. Chichester: Wiley-Blackwell.

